

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
 Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inserati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru pri večkratnem inseriranju primeren popust.
 Uredništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
 Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
 Rokopisni se ne vračajo.
 Nezaprite reklamacije so poštnine prosta.
 Telefon Interurban št. 113.

117. številka.

Maribor, dne 10. oktobra 1924.

Letnik XVI.

Zarotniki.

Ker je za delo parlamenta pod novo vlado v prvi vrsti določeno pobiranje korupcije in obtožbe glavnih korupcionistov Pašičeve družbe, je v Pašičevem taboru zavladala prava besnost in sovražnost, ki ne izbira nobenih sredstev. Kakor radikalna stranka pod vodstvom Pašiča in znanih korupcionistov ni poprej znala nastopati kot parlamentarna stranka, tako tudi sedaj, ko je v opoziciji, s svojim delom popolnoma nasprotuje temu, kar se v kulturnem svetu razume pod opozicijo ter se obnaša kot navadna zarotniška družba. Pred sestankom parlamenta napenja ta družba zadnje sile, da bi preprečila delo parlamenta, ki pomeni neizprosno obsodbo njenih voditeljev in obenem tudi začetek prave parlamentarne dobe v naši državi, v kateri politika Pašič-Pribičevićeve vrste ne more imeti odločilnega mesta.

Dolgo se je intrigiralo in lagalo o razpoloženju naroda proti sedanjemu režimu, napovedovali so se velikanski shodi, ki naj bi to dokumentirali, pa vse to se je izjalovilo ter izostalo in vodilne glave propadlega P. P. režima so se podale na prava zarotniška pota. — Zadnje dni je ugotovila vlada priprave radikalno-oficirske zarote, ki se je že dolgo časa kazala na ta način, da so Pašič-Pribičevićevi zaupniki v upravi in vojski izrabljali svojo oblast, sabotirali vladne naredbe ter pošiljali v Beograd in posebej še na dvor lažnjiva, hujskajoča poročila v namenu hujskanja in razdora med skupinami, ki tvorijo sedanjo vlado. Odkritja dokazujejo, da sta Pašič in Pribičević hotela na nasilni način vreči sedanjo vlado, prevzeti oblast v svoje roke ter uvesti diktaturo. To je kratko rečeno nasilna zarota proti zakonitosti in proti narodni volji v prilog oblasti dveh politikov. Glede Pašiča je znano, da on sploh ne pripozna oblasti, ki ni v njegovih rokah, Pribičević pa v oblastiželjnosti za njim tudi ne zaostaja.

Zarota se je pripravljala ne samo proti vladi in narodnemu predstavnstvu, ampak tudi proti drugemu ustavnemu činitelju — kroni, kar je razvidno iz govorov in pisave raznih voditeljev Pašič-Pribičevićeve politike. Sedanja vlada je sestavljena na temelju parlamentarnega principa, izšla je iz večine parlamenta ter je prevzela oblast po zaupanju in volji te večine. Pašič-Pribičevićeva družba pa ponovno vstaja proti parlamentarnemu redu, ki je danes priznan po celem civiliziranem svetu kot temelj narodne vladavine in velja po vidovdanski ustavi tudi za državo SHS. Pašič in Pribičević sta že poprej, ko sta bila še na vladi, namestila svoje zarotnike ter se pripravila za morebitni državni udar. V svojo zarotniško službo sta sprejela znane liste, potem fašistovsko organizacijo in končno sta znala pridobiti za svoje temne namene tudi gotove ljudi v višjih oficirskih vrstah.

Izvršilce prevratnih namenov sta Pašič in Pribičević ne samo vzgojila, razdelila in organizirala, ampak tudi dobro podkupila z državnim denarjem. Nad vse jasno je namreč, da služi danes Pašič-Pribičevićevi zarotniški družbi samo oni uradnik, ki ve, da stoji in pade s P. P. režimom. Ideologija, katero zastopata Pašič in Pribičević, ne more biti tako mamljiva, da bi se uradniki in oficirji samo vsled nje lotili nevarnega dela izdajalstva in sabotaže. Pašič in Pribičevićevi pretorijanci v upravi in v vojski niso ne idealisti in ne fantasti, ampak samo kupljene duše, ki se dobro zavedajo, da pod pošteno vlado in pod pošteno upravo dolgo ne bodo mogle zavzeti mesta, ki so jih od prejšnjega nepoštenega režima dobile kot plačilo za brezpogojno službovanje.

Po sedaj razkriti zaroti so poročali listi, da je Pašič, kakor po vseh svojih neuspehih, zbolel in da so pri zarotniškem delu zasačeni generali »stavljeni na razpoloženje.« Ko je popolnoma jasno, da se vsi P. P. zarotniki, bodisi civilisti ali generali, udeležujejo in udeležujejo pri vseh Pašič-Pribičevićevih nakanah le radi tega, ker se sami čutijo za nemogoče v vsaki dobro urejeni državi pod pošteno vlado, je tudi gotovo, da je stavljanje na razpoloženje popolnoma nezadosten ukrep proti zarotnikom. To veliko premalo strogo postopanje daje zarotnikom pogum za nove zarotniške poskuse in je tudi vsled tega neumestno, ker početje celokupne P. P. zarotniške ružbe dovolj jasno kaže, da se vsi njeni člani brezobzirno borijo za biti ali ne biti. Iz tega sledi, da se v naši državi tako dolgo ne bo uspešno uvajala zakonitost, red, parlamentarizem itd. dokler te družbe res ne bo več.

Politične beležke.

Ostavka vojnega ministra. Ko so se izrabile vse P. P. intrige, je pa nastopila nekaka neodgovorna oblast vojaške narave, ki je vplivala na vojnega ministra generala Hadžića, da se je neopaženo podal na dvor ter nato postavil vlado pred gotovo dejstvo svoje ostavke. — Tako je sedaj prva prava parlamentarna in sporazumna vlada Jugoslavije, ki ima za seboj prvo parla-

mentarno in narodno večino, v delni krizi vsled ostavke vojnega ministra. General Hadžić je v sredo zvečer prisostvoval seji ministrskega sveta in sporočil vladi, da je od popoldne v ostavki. To utemeljuje s tem, da ne more biti član vlade, katero podpira HRSS. Skliceval se je tudi na poročila nekaterih vojaških poveljnikov o razpoloženju na Hrvaškem, na kar mu je rekel notranji minister Petrovič, da za ostavko nima stvarnih razlogov in da ne uvažuje poročil notranjega ministrstva, ki počivajo na najtočnejših podatkih, ki so jih o stanju in razpoloženju v državi podali za to edino poklicani upravni organi. — General Hadžić se je postavil na ne-parlamentarno stališče in njegovo utemeljevanje razkriva neko neodgovorno vlado, ki hoče nadzirati pravo odgovorno in parlamentarno vlado. Vladna poročila o položaju v državi morajo biti merodajna za vse člane vlade in če se vojni minister začne sklicevati na posebna poročila vojaških organov, ki vendar nimajo svojih poročevalcev na shodih ter lahko o stvarih poročajo le po svojem pristranskem mnenju, je to nedopustno vmešavanje vojske v politiko in upravo ter nastop proti parlamentarnim načelom. Vlada je po razgovoru z generalom Hadžićem označila svoje stališče v naslednjih točkah: 1. Vlada ne bo podala ostavke. 2. Predložila bo spremembo v vladi pod pogojem, da vstopi HRSS v vlado in da se imenuje drugi vojni minister. 3. Da se vojski zabrani vmešavanje v politiko. To se je dosedaj dogajalo po političnih poročilih raznih vojaških poveljnikov. Predvidena odločitev vlade, da se kabinet izpopolni z zastopniki HRSS, se mora tolmačiti s stališča cilja parlamentarne večine. Glede naslednika vojnega ministra se je povdarjalo, da bi bilo v duhu parlamentarnih načel in iz drugih razlogov najbolje, če bi te mesto zasedel kak parlamentarec, kakor je to v drugih, parlamentarno čistih vladah. Notranji minister Nastas Petrovič bi bil pripravljen prevzeti vojno ministrstvo, imenovali so se pa tudi nekateri vojaški kandidati. — Včeraj dopoldne je bil predsednik vlade na dvoru, potem je bila pa ministrska seja. Popoldne je bil Davidovič zopet na dvoru in na večer se je po ponovni ministrski seji dalo sledečo obvestilo: Davidovič je na dvoru dobil sporočilo, da se od zgoraj zahteva razširjenje koalicijske z drugimi elementi in to znači: z radikali. Na dvoru se ni pokazalo, da bi se nasprotovale vstopu HRSS v vlado, pač pa se želi, da sodelujejo radikali. Vprašanje je sedaj to, s katerimi elementi se bo položaj izravnal. Ker je treba položaj v vladnem bloku pretresti z ozirom na indicije, ki jih je prinesel Davidovič, je vlada zvečer na svojem sestanku stopila v stik z vodstvom HRSS in dobila obvestilo, da pride v Beograd vsaj en poslanec HRSS, dr. Maček. Kako se bo položaj nadalje razvijal, se še ne ve. Pozneje je izdala vlada sledeči komunikat: Vsled ostavke vojnega ministra Hadžića je vlada predlagala, da se vlada rekonstruira. Izrazila je željo, da se pogaja s tistimi elementi, ki so za glavno točko sedanje politike. Jutri, to je danes, pridejo v Beograd zastopniki HRSS, da se posvetujejo o korakih, ki jih je treba podvzeti.

Izjava HRSS. Povodom obiska g. Ljube Mihajloviča v Zagrebu je prinesel Radičev »Slobodni dom« izjava, da Mihajlovič ni prišel v Zagreb kot kak posebni vladni odposlanec, ampak kot dolgoletni dobri znanec Radiča, s katerim sta skupaj študirala in stanovala v Parizu. Večkrat se snideta, da pri tem govorita tudi o politični situaciji, je naravno, pri slučajnih sestankih pa ni niti govora o kakih posebnih misli. Odnosaji med vlado in HRSS so popolnoma jasni ter ni treba glede tega nobenih ponovnih razgovorov in posredovalcev. — Povodom odhoda podpredsednika HRSS, poslanca Predavca v Beograd je bila izdana od vodstva HRSS sledeča izjava. Ta izjava, ki hoče končati prej tako nujno, potem pa brezskrajno zavlečeno vprašanje vstopa v vlado, se glasi: »O vstopu zastopnikov HRSS v Davidovičevu parlamentarno vlado se je predsedstvo HRSS ponovno posvetovalo v ponedeljek, 6. oktobra. Po kratki razpravi je sklenilo, da odpošlje še istega dne poslanca Predavca v Beograd da da ministrskemu predsedniku Davidoviču sledečo izjavo: »HRSS nikakor ne želi, da bi se še pretresalo vprašanje vstopa njenih zastopnikov v današnjo parlamentarno vlado in zahteva najodločnejše, da se to vprašanje takoj odstavi z dnevnega reda. HRSS bo ostala naravno v svojem dosedanjem razmerju napram Davidovičevu parlamentarni vladi kot član parlamentarne večine in naglašja izrečno, da popolnoma zaupa ministrskemu predsedniku Davidoviču z ozirom na njegovo politiko poštenega sporazuma med Hrvatimi in Srbi. — Podpredsedniku Predavcu je tudi naročeno, da izjavi, da v prihodnje ne bo noben zastopnik HRSS interveniral pri nobenem ministru v nobenem slučaju, ker doslej še ni izpolnjena niti ena dogovorjena točka. Na kakšen način bo HRSS te točke spravila na dnevni red v parlamentu, o tem se bo posvetovalo vodstvo HRSS na svoji prvi prihodnji seji. HRSS bo dalje vedno pazila na to, da se drži sporazuma z vsemi strankami parlamentarne večine, da ne oslabi položaja današnje parlamentarne vlade. Podpredsednik Predavec bo sporočil tudi sklepe glede bodočega predsednika parlamenta. Današnji

predsednik skupščine Ljuba Jovanović se je izkazal kot slabič in kot strankar, danes pa se izkazuje še kot nevaren intrigant, ki bi samo oviral delo parlamenta, kateremu bi predsedoval. Po svojem zadnjem sestanku s Pribičevićem je Ljuba Jovanović za ves hrvatski narod isto, kar Pašič.«

Radikali in sporazum. Radikali so se sedaj zagrizli v vprašanje sporazuma. Kdo ima pravico do sporazuma: oni ali Davidovič? — Na vse mogoče načine zatrujejo, da imajo oni pravico voditi pogajanja glede sporazuma, ker predstavljajo srbsko večino, — in ne Davidovič, ki je pri zadnjih volitvah ostal v manjšini. — O tem bi se seveda dalo govoriti, če ne bi bili radikali od volitev sem na najslabše načine kazali, kako malo jim je do sporazuma, — in če ne bi bili te ideje toliko zavračali in teptali. Po volitvah so z njo na sleparski način špekulirali z »Markovim protokolom« in kdo naj jim danes prisodi vsaj malo iskrenosti, ko so bili vedno neiskreni. Posameznim radikalom, ki so res za sporazum, preostaja sedaj samo pet Nastasa Petroviča, cela radikalija pa nima pravice na sporazum vsled tega, kar je počenjala doslej, in pa za to, ker sedaj vso njeno delo v opoziciji vodi misel oblastiželjnosti in rešitve korupcionistov.

Proračun bo znašal 12 milijard. Intenzivno buđetno delo se bliža koncu, ker bo potekel kmalu rok, ko bo moral biti proračun predložen narodni skupščini. — Kakor je razvidno iz dosedaj zbranega gradiva, bo znašal proračun okroglo 12 milijard dinarjev. Novi viri za kritje poviška pri proračunu še niso odkrili. Največji je proračun vojnega ministrstva. Po prvotnem predlogu je znašal vojni proračun preko 4 milijarde, a že pri prvem pretresu v komisiji je bil ta proračun znižan za eno in pol milijarde dinarjev. Nadalje sta zelo visoka proračuna ministrstva za zgradbe in ministrstva prosvete, od katerih znaša vsak po 800 milijonov dinarjev. V proračun pač postavi vsak minister kar največje postavke, ker ve, da mu jih bo znižala že komisija, potem finančni odbor in končno ter najbolj pa še skupščina.

Priprave za veliko zemljoradniško zborovanje. — Zemljoradniki pripravljajo za nedeljo veliko zborovanje v Negotinu. Negotin spada v volilni okraj bivšega ministra Velizarja Jankoviča in zemljoradniki hočejo ravno tu na shodu javno obtožiti prejšnji korupcijski režim in posebej še enega od glavnih korupcionistov bivšega večkratnega ministra Velizarja Jankoviča. — Zemljoradniške »Novosti« v Beogradu so se zadnjič podrobno bavile z vsemi osebnostmi prejšnje vlade ter so konstatirale, da se nepoštenosti ne morejo očitati samo bivšim ministrom: Peleš, Trifunović, Perić, Simonović in Miletić, dočim so se vsi drugi več ali manj umazali s korupcijo.

Po svetu.

Pred novimi nemiri v Albaniji. Italijanski in beograjski listi poročajo, da se albanski vladni predsednik, ki je bil v Ženevi pri zasedanju Društva narodov, ne upa vrniti domov v strahu pred izbruhom nove revolucije. Baj je pripravljena oficirska zarota proti sedanji vladi. Albanski vladni predsednik Fan Noli je nameraval povodom svojega bivanja v inozemstvu poiskati v Rimu ali kje drugje posojilo za albansko državo. Njegovi nasprotniki so pa sporočili v Rim, naj mu ne dajo posojila, češ, da obstoja nevarnost, da bi z njim pobegnili v Ameriko. Koliko resnice je na vesteh o pripravljemem preobratu in o vsem drugem iz Albanije, se ne da dognati. V Albaniji so že dolgo časa notranji nemiri in spori, to je pa gotovo, da je italijanska vlada nasprotna sedanji albanski vladi, kakor vsem kolikor toliko ljudskim vladam, in da so razne vesti o slabem položaju sedanje vlade ali neresnične ali pa vsaj pretirane.

Komiti v službi bolgarske vlade. Nasledniki in pristaši komitskega vojvode Todora Aleksandrova so sklicali zbor »makedonstvujuščih« v Plovdiv. Na to zborovanje so prišli tudi nasprotniki ubitega Aleksandrova in njegovih metod. Vsega skupaj je bilo na zboru nad 1000 Makedoncev. Na dnevnem redu zboru je bila proslavitev spomina Todora Aleksandrova in pa izvolitev njegovega naslednika. Člani z leve obali Vardarja so bili za Panča Mihajlova, dočim je bila večina članov z desne obali Vardarja za Protogerova. Na zboru pa je bilo tudi mnogo pristašev ubitega Aleko paše. Ti so zahtevali, da se proslavi tudi spomin Aleko paše. Vsled te zahteve je prišlo do krvavega pretepa med makedonstvujuščimi in je morala nastopiti žandarmerija, ki je nato zbor razpustila. Po drugih poročilih pa je prišlo na zboru v Plovdivu do sporazuma med pristaši Panča Mihajlova in onimi Protogerova. Sklenjeno je bilo dalje, da vstopi makedonska komitska organizacija popolnoma v službo vlade Cankova. Novi vojvodje so takoj po položitvi prisege pričeli s formiranjem čet.

Izjemno stanje v Bukarešti. Nekateri dunajski listi poročajo, da je rumunska vlada tudi nad glavnim mestom proglasila izjemno stanje, čes, da je velika ne-

zadrskih Hrvatov zelo slab in podoben onemu, istrskih in reških Hrvatov, ki se tudi ne smejo niti zganiti ne. Nekaj pa je vendarle nerazumljivo in se nikakor ne da opravičiti, namreč to, da se ne nudi zadrskim Hrvatom prav nobena pomoč in zaščita od strani naših jugoslovanskih oblasti, ki so v Zadru. V Zadru je sedež jugoslovanskega konzula. Važnost tega konzulata je zelo velika in to še prav posebno za jugoslovanske državljane iz okolice Zadra. Vendar od zadrškega konzulata nima nikdo koristi. Srečni so oni Jugoslovani, ki vidijo jugoslovanskega konzula enkrat sedeti v uradu. Gospod konzul je seve Srb in še celo Velesrb. In ta gospod ali ne zna ali pa nima časa, da bi se zavzel za hrvatske prebivalce Zadra. V Zadru se je na primer pred kratkem odprla srbska čitalnica, katero je italijanska oblast brez kakih ovir ter sitnosti dovolila. Za ustanovitev hrvatske čitalnice g. konzul ni imel časa, niti volje. Imel je pa ta gospod dovolj časa, da je na primer vodil zadrške Itanjane na lov po našem ozemlju in sicer tako, da ga je radi tega naša žandarmerija z Zemunikom ovadila in tožila. Gospod konzul ima dovolj časa za vse razne druge zadeve, samo, kakor hitro gre za zadrške Hrvate, takrat »nema vremena«. Ob priložnosti zadrškega prebivalstva so bili vsi zadrski Srbi sprejeti kot italijanski državljani, Hrvati pa ne! In radi tega hrvatski podaniki iz Zadra nimajo pravice v slučaju bolezni in kake nezdode na podporo. Pravoslavni Srbi kot italijanski podaniki uživajo to pravico. Pred vojno je imela Italija v Zadru svojega konzula, ki je z vsemi silami pritiskal na avstrijskega namestnika, da se ni niti las skrivil kakemu Italijanu. Jugoslovanski konzul v Zadru pa ne zna in se ne zaveda, da bi se moral zavzeti za potrebe našega naroda v tretji coni in da bi le količkaj šel na roko Hrvatom. Na tisoče Hrvatov iz Zadra in okolice zahteva, da bi naj nastopal jugoslovanski konzulat za korist naroda, ki životari pod Italijani v tolikih neprilikah.

Mednarodni kongres najemnikov. V prihodnjih mesecih se vrši na Dunaju mednarodni kongres najemnikov, h kateremu se je dosedaj odzvalo 16 držav. Na tem kongresu se bodo obravnavali sledeči predmeti: 1. Zaščitna zakonodaja najemnikov v posameznih državah. 2. nadaljna zaščita najemnikov in nje izpopolnjevanje. 3. Stavbinsko vprašanje glede nalog držav, občin, samoupravnih teles in združništva. 4. Vzpostavitev mednarodne zveze vseh najemnikov. K zaključku se skliče velik javni shod, na katerem poročajo posamezni delegati o najemniških odnosih v posameznih državah. — Najemniki Slovenije upajo, da bode Zveza sestavila resolucijo k temu kongresu ter tudi protestirala.

Kongres lekarnarjev. Dne 25. t. m. se bo v Zagrebu vršil kongres lekarnarjev iz cele države. Ta kongres bo razpravljal o zakonu o lekarnarstvu in o stanovskih vprašanjih.

Nevaren vlomilec v Karlovcu. Še neodkriti vlomilec je te dni okradel karlovskega urarja M. Bukovinca. V trgovino je prišel preko zida na dvorišču sosedne hiše in se mu je posrečilo, da se je splazil skozi delavnico v trgovino. V trgovini je pobral vse, kar mu je došlo pod talinsko roko. Do najbolj dragocenih stvari ni mogel, ker so bile dobro zaklenjene v blagajni. Vrednost stvari, ki jih je pofatil znaša 150 tisoč dinarjev. Drugi dan po tem vlovu je bilo vlomljeno in pokradeno brusarju Žeki raznih stvari za 10 tisoč dinarjev. Policija upravičeno sumi, da je izvršil oba vloma eden in isti rafinirani lopov.

Goljuf, ki je nakupoval konje za Egipt. Zadnje tedne se je sukalo po Bački neki Georg Heck. Imel je potrjeni nalog rumunskega konzulata v Kairu, da nakupi večje množine konj in jih odpošlje v Egipt. Od nekkih financarjev je dobil potrjene dokumente in izmenjavaj večje svote denarja. Odposlal je celo en transport bačkih konj v Kairo, a tamkaj se je dognalo, da jih ni nikdo naročil, a jih tudi nikdo ne bo plačal. Po tej ugotovitvi se je goljuf Heck vrnil zopet v Jugoslavijo, se vsedel na aeroplan družbe Franco-Roumaine in pobegnul na Dunaj. Heck je napravil škodo za nekaj milijonov dinarjev.

Krvava borba dobrovoljcev. V Starem Futoku blizu Novega Sada je domena grofa Koteka, ki je bila potom agrarne reforme razparcelirana ter podeljena dobrovoljcem. Lastniku je ostalo samo še 5000 oralov. Dobrovoljci, ki so imeli v posesti 10.000 oralov, so imeli letos zelo slabo žetev, ker pač niso prav in zadostno obdelali zemlje. Dobrovoljci so se obrnili na direkcijo agrarne reforme v Novem Sadu in ta jim je dovolila, da si vzamejo nekaj žetve od grofu še preostalega imetka. Ko so se zvečer pojavili dobrovoljci na grofovi posesti v nameri, da izvršijo to, kar jim je dovolila agrarna direkcija, so se jim postavili v bran grofovi hlapci, ki so stražili žito. Prišlo je do ljute borbe, v kateri je bilo pet oseb težko ranjenih, več pa lahko. Med bitko je prihitela na pomoč žandarmerija, ki je razgnala ter odbila dobrovoljce.

V papir zaviti poštni paketi. Po odloku poštnega ministrstva morajo biti v papir zaviti poštni paketi tudi izpod 600 dinarjev vrednosti zapečateni z voskom, svinčcem ali vsaj z vinjetami. Poštni uradi odklanjajo nepravilno opremljene poštno pošiljkatve in za to je najboljšje vse papirnate pakete zapečatiti.

Vesele vesti za revmatične bolnike. Pred dvema leti je iznašel mladi ruski zdravnik in bakterolog dr. Rahlejev novo zdravilo proti vsem vrstam revmatizma, katerega je imenoval po njegovih sestavnih delih Radio-Balsamica. Z uporabo tega zdravila pri bolnikih, obolenih na revmatizmu, gihu in revmatičnemu išiasu, so se dosegli neverjetni rezultati, tako, da je Radio-Balsamica priznan od medicinskih avtoritet Evrope kot edino in najsigurnejše sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Zdravilo se uporablja za mazanje, deluje

zelo hitro, ne škoduje sreč ter ne ostavlja nikakih sledov na koži ali v organizmu. Naše ljudstvo po vojni zelo trpi na revmatizmu. Sedaj se podaja prilika tudi na težkem revmatizmu bolujočim, da se izlečijo z dvema ali tremi steklenicami tega zdravila. Za izdelavo in prodajo tega zdravila je otvoril g. dr. Rahlejev laboratorij v Beogradu, Kosovska ulica 43. 580

iz Maribora.

»Naprednjaki« v mariborskem občinskem svetu. — »Jutrov« dopisnik se postavlja, da so »naprednjaki« le najmočnejši v mariborskem občinskem svetu. V veselju nad tem se je pa celo vstrel, ko je zapisal, da je razmerje 16 : 15. Ker je dobil Narodni blok 32 mandatov in odpade od teh na SLS 15 odbornikov, ostane na »napredni« strani vendar 17 in ne 16 odbornikov. Naj »Jutro« tega naprednjaka hitro prišteje, da ne bo hud.

Tenorist Rijavec v Mariboru. Prvi jugoslovanski tenorist, naš goriški rojak, g. Josip Rijavec, priredi v pondeljek, dne 13. t. m. v gledališču koncert pesmi in opernih arij. Vstopnice po opernih cenah pri gledališki blagajni.

Narodno gledališče. Petek, 10. oktobra. Zaprt. Sobota, 11. oktobra »Narodni poslanec« C. (Premijera.) Nedelja, 12. oktobra »Narodni poslanec« B. Pondeljek, 13. oktobra »Koncert odličnega tenorista g. J. Rijavca, stalnega gosta zagrebške opere.

Vojaški koncert v prid »Domu ubogih«. Na splošno željo se v nedeljo, dne 12. t. m. dopoldne v mestnem parku ponovi z izbranim sporedom koncert vojne muzike v prid pomožne stanovanjske akcije za zgradbo doma za uboge brezstanovanjce. S tem koncertom se zopet nudi prilika ob enem z umetniškimi vžitkom združiti tudi dobro delo v korist največjim revežem in to so gotovo brezstanovanjci.

Vsem bratskim društvom in starejšinom! Na 70. red. občnem zboru »Slomska« društva mariborskih bogoslovcev, dne 8. t. m. se je konstituiral sledeči odbor: predsednik Kolenc Franc, podpredsednik Zalar Slavko, tajnik Munda Matija, blagajnik Rataj Anton, knjižničar Pribožič Peter.

Požar na Teznu. Včeraj, 9. t. m. je izbruhnil ob četrtna šest zjutraj v kozolcu posestnika Podlipnika na Teznu požar. Na kozolcu je bilo spravljeno 100 meterskih stotov slame, ki je vsa s kozolcem vred zgorela. Ogenj je najbrž kdo zanetil iz neprevidnosti, ker so na tem kozolcu prenočevali razni potepuhi. Mariborska požarna bramba je takoj pribrzela na lice nesreče, a žalibog ni mogla nič gasiti, ker na Teznu ni vode.

Prisega vojnih obveznikov. Komanda mariborskega vojnega okruha obvešča vse v Mariboru bivajoče vojne obveznike od 21. do 50. leta starosti, da so vsled poziva predpostavljene vojaške oblasti dolžni položiti vojaško prisego, ker je polaganje prisege službena dolžnost vsakega vojaškega obvezanca. Kdor bi se branil položiti prisego, izvrši kazensko dejanje po par. 45 vojaškega kazenskega zakona ter bode sojen od vojaškega sodišča v smislu odredbe par. 12 zakona o postopanju vojaških sodišč v kazenskih dejanjih in mora takoj v zapor, kjer ostane ves čas preiskave do dneva obsodbe. Vojni obvezniki se opozarjajo prvič, da je prisega ustavno predvidena, drugič pa na posledice, ki bi nastale ter se izvajale, če bi se pozivu ne odzvali. Vojaška prisega se bode vršila v prvi polovici meseca novembra t. l. Dan, ura in kraj za polaganje prisege se bode objavil pravočasno v časopisih in na občinskih deskah.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

59

XX.

Čas — kraj — orožje.

Groben molk je legel po teh besedah na vso družbo. Zakaj neki?

Ali ni bila stvar čisto enostavna?

Dve dami se spreta, gospodje posežejo vmes, par krepkih besed — in nato neizogibni dvoboj zunaj mej države, v Belgiji, na Francoskem, kjerkoli, — kjer še niso pametni in odločni državni zakoni iztrebili neumnih in sirovih običajev dvoboja.

Kolikokrat so take prizore že videli! Tudi na nočnejšem ni bilo nič novega.

In povrh je bil gospod Percy Blakeney mojster v mečevanju, njegova silna, mišičasta postava je jamčila, da je mož več nego kos drobnemu, suhljatemu Francozu.

Pa vkljub vsemu temu tak mučen molk —

Ali so čutili in slutili navzoči gostje, da ta dvoboj ne bo običajen dvoboj —? Ali jim je smrt nobledi, okameneli obraz Margaretin pripovedoval, da je nekaj več na vsem prizoru nego samo slučajni prepir —? Ali so bile prestrašene Juliettine oči, ali zmagoslavni Chauvelinov pogled, ali skrbeči izraz na licu waleškega princa, ki jim je zaprl besedo in jim pravil, da gre za več nego samo za brezpomembno sabljanje —?

Dejstvo je, da je nerazumljiv strah legel na vse, ko so čuli zadnje Percyjeve besede.

Le on, Percy, — le on se prav nič ni vznemirjal. Malomarno in gizzdavo si je stresel prah s svoje neomeževane suknje in si popravljaj z zlatom obrobljeni monokel.

»Gospodje!« je tedaj pretrgal mučni molk waleški princ, »gospodje, pozabili smo na dame! — Lord Hastings, prosim vas, popravite našo neodpušljivo pozabljivost! Taki odurni prepiri niso za naš dražestni, nežni spol!«

Percy je dvignil oči in pogledal svojo ženo.

Bleda je bila ko marmor, nepremična ko kip, komaj je vedela, kaj se godi krog nje.

Pa on, ki je poznal sleherni utrip njenega srca, vsako misel njene strasne, ljubeče duše, on je tudi uganil, da se za njenim kamenitim, brezizraznim mirom skriva blazna, nepremagljiva želja, — da bi zaklicala vsem tem ljudem, ki niso ničesar videli, ki niso ničesar slutili, — da bi jim zaklicala resnico, jim povedala, kaj pomeni predrzno izzivanje, — da je past, ki vanjo hoče hudoben, sovražen in maščevalen človek zvabiti poštenega, pogumnega moža ter ga uničiti —

Slutil je Percy, da drhti na njenih ustnicah beseda, ki bi izdala njegovo skrivnost, — še trenutek, še dirljaj, pa bi zavpila:

»Nikar ne dovolite, da bi se zgodila strašna nesreča —! »Dušica«, junak, ki ga občudujete, ki ga ljubite, — on stoji med vami! — In tamle je njegov smrtni sovražnik, ki ga hoče zvabiti — v pogin!«

In Percyjeve sinje, globoke oči so se utopile v Margaretine oči, vsa njegova ljubezen, vse njegovo zaupanje, prošnja, zapoved, — vse to je govorilo iz njih, in z magično silo priklenilo njen pogled nanj.

Nekaj trenutkov je trajal nemi pogovor.

In nato se je Margareta zgenila. Zaprla je oči, zdelo se je, da zbira zadnje moči za eden sam, največji napor.

Premagala se je. Prijela je Julietto za roko ter se obrnila k vratom. Poklonila se je princu, pozdravila tega in onega, pokimala znancem, še enkrat se je obrnila pri vratih k soprogu, njen pogled mu je povedal, zagotovil, da ga ne bo izdala, da je njegova skrivnost prejkoslej varna v njeni duši —

Nasmehnila se je še in odšuštela je skozi vrata s svojo prijateljico. Lord Hastings ju je pospremil.

Za njo pa je šla Renata Candeille, eden gostov je stopil z njo, molčala je in vsa potrta je bila.

(Dalje prihodnjic).

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod,
štedi o Vaše noge in vaše obutev
ter so trpežnejši nego usnje.

Dermatolog primarij Dr. Hugon Robič,

Maribor, Prešernova ulica 2,

telefon št. 359, zopet ordinira in sicer ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure, ob delavnikih od 14. do 16. (2. do 4.) ure. 621

Poziv.

Poveljstvo Prostovoljne požarne brambe in njenega Rešilnega oddelka v Mariboru naznanja, da nekateri bivši člani požarne brambe, ki so bili vsled prestopka §§ 6 in 8 društvenih pravil iz društva izključeni, na javnih prostorih o poveljstvu razširjajo neresnične vesti in s tem dajajo javno pohujšanje. Vse osebe, ki lahko o tem pričajo, se prosijo, da poročajo poveljstvu v svrhu tožbe.

Poveljstvo Prostovoljne požarne brambe in njenega Rešilnega oddelka. 619 2—1

Zastopniki (provizijski potniki), po deželi dobro uvedeni, se iščejo za konkurenčne, dobro idoče artikle. Ponudbe na upravo lista. 623

Cevlarski šivalni stroj (Singer-Hobl) se zelo poceni prodaja v trgovini Badl, Glavni trg 11. 617

Razno zimsko blago za moške in ženske obleke ima na prodaj po znižanih cenah manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 609 6

Proda se dobro ohranjeni štedilnik, tehtnice okna in vrata kompletno z okvirom. J. N. Adamič, Maribor, Vetrinjska ulica 20. 612 4

Odeje, kece, posteljno perilo, posteljno perje, barhenti, platno, hlače, preproge prodaja po zelo znižanih cenah manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji »Vrt«, Džamonja in drugovi, družba z o. z., Maribor. Največji izbor plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriškanskih podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje ter drevje imamo celo. Zahtevajte cenike! 607 10-1

Predivo kupuje po najvišjih cenah ali zamenja za gotove vrvi tvrdka Ivan N. Adamič, Maribor, Vetrinjska ul. 20. 613

Znižane cene! Zimsko perilo za moške in ženske, nogavice in vse druge potrebščine ima na prodaj manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. Znižane cene!

Divno posestvo, 36 oralov, arondirano, 1 in pol ure od Maribora v Slovenskih goricah na glavni cesti, obstoječe iz gospodarskega posloplja, hiše za oskrbnika in viničarja, hlevov ter fundus instruktus, se prodaja prostoročno. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Rentabilno.« 622

Umetniške gosli na prodaj. Vpraša se pri hišniku v Cirilovi tiskarni.

Vsako soboto

v oktobru se bo dobilo v manufakturni trgovini

IVO VEKJET, Maribor, Šolska ul. 4

(blizu stolne cerkve)

vsako vrsto ostankov

po zelo nizki ceni.

!! Za ženske in otroke !!

Velika izbira pletenih jopic, bluz, oprsnikov, jumperjev, robcev, kostumov, perlerin, kopic, celih oblek, sviterjev, dokolenic i. t. d., vse lastnega izdelka in po zelo nizkih cenah. Vsa naročila po meri se izvršijo točno po želji

lastni pletarni

Marije Vezjak

Maribor, Vetrinjska ulica 17.

Bluze se večejo od 50-80 D.

VRVI ZA ZVONOVE

nudi vr- : **Ivan N. Adamič**, Vetrinjska varna : : ulica 20

Zobobola ne pozna, kdor neguje zobe z „**ITO**“

SODE

prvovrstne izdeluje in dobavlja hitro, solidno in najcenejše mehanična sodarska delavnica

R. PICHLER-ja SIN. MARIBOR,

Francišškanska ulica 11, v meroizkusnem uradu

Iz seboj prinesenega lesa se vsakovrstni sodi takoj izdelujejo. — Popravila hitro in po zmernih cenah.

Ceneno češko perje! Nagrobne križe in svetiljke

En kg sivega olupljenega perja 70 D, na pol belo 90 D, belo 100 D, boljše 120 in 150 D, mehko jak puh 200 in 225 D, boljše vrsta 275 D. Pošiljatve carine prosto, proti povzetju od 300 D naprej pošline prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in ne vseče vzame nazaj. Naročila samo na BENEDIKT SACHSEL, Lobez št. 77 pri Pilznu, Čehoslovaška. Poštne pošiljke grede iz Čehoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni. 1120 6-1

kakor vsake vrste železnina se dobi najceneje pri

Ivan Koražija

železnina

Aleks. cesta 42 Maribor Meliska cesta 1

Trgovina **Martin Šumer** ≈ Konjice ≈

priporoča veliko izbiro raznega manufakturnega ter drugega blaga po jako ugodnih cenah ter je za došlo sezijo vsakemu dana priložnost, da si pri nakupu oblačila dosti prihrani. 737 50-1

CUNJE

krojaške, sukajene in platnane odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15. Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovinskimi odpadki in vilitino.

Krečko fino sol na vagone nudi poceni VLADO RADAN, Zagreb, Margaretska ul. 4. Telegr.: Vladan. Telefon: 21-68.

Denar naložite

na boljšo pri na varnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z. n. z.

v Mariboru, Stalna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Spominjajte se ob vseh prilikah Dijaške večerje!

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred francišškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.